

הלכה ג'ובי באה הלן. גם להלן היו ילדים (שישה) וגם היא מצאה את בעלה במיטה הלא נכונה וגם לה היה חלום. כל היתר היה שונה בתכלית. הלן בחורה מוצקה לא גבוהה, פרצוף עגול שפתיים עבות, מעשית, עניינית, יפה יופי גס ובכל זאת מושך וכמו רוב הפיליפיניות לבושה אלגנטי בג'ינס וטריקו. הלן למדה להיות אחות, התמחתה כאחות מיילדת ופתחה קליניקה פרטית בבית. כשיצאה לישראל היתה לה כבר פרקטיקה מצליחה של מילדות בעיר מגוריה.

זה המקום לספר את סיפורה וסיפור בעלה מהתחלה. אמא של הלן היתה אישה בודדה שהתפרנסה בקושי מאפיית עוגות ומכירתן מבית לבית. בכל כוחה התאמצה שבתה תלמד ותזכה לחיים טובים יותר. הלן אכן למדה ועשתה חיל בלימודיה. כדי להבטיח לה גם עושר ומעמד התחתנה עם בעל ממשפחה אריסטוקרטית, נצר לצאצאי הספרדים שכבשו ושלטו בפיליפינים מאות שנים. במשך מאות שנים צברה משפחת בעלה עושר כבוד ושלטון. עושר שהיה גלום באדמות חקלאיות וכבוד ושלטון שהתבטאו בראשות העיר בשיפוט ובתפקידים ציבוריים אחרים. בארצות שבהם האדמות שייכות ליחידים וכל השאר הם או אריסים או פועלים יש והממשלה מחליטה לחלק מחדש את האדמות, לוקחת מהבעלים ונותנת לאריסים ולפועלים, את זה מכנים "רפורמה אגררית". הרפורמה האגררית של פרדנינג מרכוס, נישלה אותם מרוב אדמתם והשאירה בידם רחוב שבו כל אחד מבני המשפחה יכול לבנות בית ואף להקים משק בעלי חיים, אבל לא שדה אורז. בעלה של הלן היה לפי דבריה, חדל אישים. כל מה שהוא היה יכול להיות זה נהג או חיל. חדל אישים או לא חדל, גם לו היה חלום והוא להיות חקלאי ולגדל בעלי חיים. הלן קנתה לו זוג חזירים, חזיר וחזירה והוא בטיפול מסור ומקצועי גידל והירבה אותם עד שהיו לעדר חזירים שהיה תוספת משמעותית לפרנסת המשפחה וגם הצבר הון. את הידע רכש בתחנת הניסיונות הממשלתית הסמוכה ולהזנת החזירים השתמש בשאריות האשפה שאסף בבסיס הצבאי הסמוך. כשהחזירה הגיעה לשווי שאפשר לקנות ממנו בית, מכרו אותה ובנו במו ידיהם, בית. לא בית אלא וילה. בבית הזה גם אני הייתי שותף ויש לי תמונה ממנו.

איך זה קרה? מסתבר שגם אישה מנוסה ופיקחת כמו הלן אפשר לסדר, בעיקר כשהיא חולמת. בכדי להגשים את החלום ולצאת מהפיליפינים ולעבוד בישראל, אדם נזקק לשרותי שתי חברות כח אדם. חברה שם וחברה כאן. אחת דואגת שיצא משם והאחרת שיגיע לכאן ושכאן תחכה לו ויזת עבודה שמאחוריה עומד מטופל הזקוק לשרותו שאחרת לא חוקי כל העניין. תמורת זה הוא משלם כ- 5000 דולר לחברה שם והיא יוצרת את הקשר עם החברה כאן. בפיליפינים גם לאחות מוסמכת וחזירן חובב אין 5000 דולר במזומן ולכן מישכנו את

ביתם החדש תמורת 5000 דולר בהלוואה בריבית של 10 אחוזים. אחוזים לשנה? לא, לחודש כמובן. כשבאה הלן לכאן התברר שמאחורי הויזה לא עומד מטופל הזקוק לשירותיה, אלא רמאי שמוכן להעסיקה באופן לא חוקי כמחליפה. היא התעשתה, אירגנה את חברותיה, שרמו גם הן על ידו, ועל אף איומיו (איומי עולם תחתון) התקשרה לסוכנות אמינה והגיעה אלינו לא בלי שהאיומים רדפו אחריה עד ביתנו, אבל זה סיפור אחר. כאשר סיפרה לי על ההלוואה ב-10 אחוזים לחודש אמרתי: "לא יתכן" עשיתי חשבון שאם מורידים ממה שאני משלם את הדרוש כדי לפרנס את ששת ילדיה וביתר משלמים את הריבית הזו הרי שבריבית של 10 אחוזים לחודש, החוב לא יסולק לעולם. זה היה נראה לי עוול משווע ולכן אמרתי: "אתן לך הלוואה בלא ריבית כדי להחזיר את החוב, אבל בתנאי שאת מביאה לי את מסמכי שחרור המשכנתא מן הבנק ותמונה של הבית" וכך היה.

הלן נכנסה לעבודה בזמן שהעניינים אצלינו הלכו והורעו והעבודה הפכה יותר ויותר תובענית. היא לא התחמקה, לא התלוננה ואף עשתה יותר ממה שחייבה עבודתה. יום אחד מצאה את מכונת התפירה שקנתה לי רבקה, לאחר שהתברר לה שכבר אינה יכולה לתפור. הלן מצאה את המכונה וביקשה לתפור. אותו היום, יום שישי היה וגלילה ובני משפחה באו אלינו לארוחת ערב. הלן, הסתכלה עליהם ותפרה על המקום לזה פיג'מה, לזו שמלה, לרבקה חצאית מיוחדת לכסא גלגלים ועוד ידה היתה נטויה. היא סיפרה לי שהכשרתה הראשונה היתה עיצוב בגדים ותפירה. היא למדה זאת במכללה במנילה. כשגמרה הוזמנה לנסיכות בורוינאי לנהל שם מתפרה. אמה לא הסכימה שתשאר לעבוד בבורוינאי כי שם ארץ מוסלמית וזה לא מתאים לרווקה קתולית.

עם הלן התנהלו העניינים במסלולם, זה לא היה קל, אבל זה עבד כלומר הצוות הלן אני ורבקה עבד ביחד וביצע את המשימה. יום אחד הלן באה לביתנו בוכיה ועלובה (המטפלות אצלינו היו גרות בחוץ Live out ולא Live in בפיליפינית). הבכי לא נפסק לא ביום הזה ולא ביום הבא. ניחמתי אותה, דיברתי אל ליבה, דבר לא עזר. שאלנו ברופאים, לא עזר, שאלנו פיליפיניות אחרות, לא עזר, הצעתי לה שתלך אל הכומר ואז אלוהים נכנס לתמונה. אלוהים בדמות הכומר והכנסייה ואחרי חודשים של דיכאון קשה מנשוא היא התחילה לשיר במקלה, אחר כך לארגן את המקלה ולבסוף אירגנה את כל הכנסייה. הלן נהייתה קתולית אדוקה ומצאה שוב טעם לחיים. איך אני מסביר את מה שהיה? אינני יוכל להמנע מלחשוב שהפרידה מילדיה היתה הקש ששבר את גב הגמל. אבל אולי זה היה משהו אחר. בכל אופן כמו שזה בא מבלי שנבין זה עבר מבלי שהיה מובן. מאז הלן כג'ובי לפנים ניהלה משפחתה ביד רמה ובשלט רחוק. בכל יום שישי הלכה לטלפון הציבורי ושם קיבלה דיווח מכל ילד על הישגיו וצרכיו (שישה ילדים היו לה) ולפי זה נתנה הוראות לאחיה שניהל את הכספים בשבילה. מאחר שלא היתה צריכה לשלם את הריבית הקצוצה וכאן חיה בחסכון, נשאר לה

הרבה לתת להם וגם זה הביא אותה על סיפוקה, אבל כפי שתראו בהמשך לא סיפוק מלא, עדיין נשאר לה החלום.

כאשר באה אלינו הלן, רבקה כבר לא יכלה ללכת כלל והיינו צריכים לפתח טכנולוגיה שתאפשר יציאה מן הבית לנכה כזאת. היו כאלה בשוק למשל מעלית המעלה כסא גלגלים לאחורי אוטו גדול אבל רבקה לא רצתה בכך ואני לא הייתי בטוח שאדע לנהוג את הדבר הזה. לכן פיתחנו טכנולוגיה משלנו. קנינו כסא גלגלים ממונע משוכלל, מנוף להעברה מן המיטה לכסא ואוטו שאפשר להכניס את הכסא לתוכו מבלי שיהיה גדול מידי בשבילי. בנוסף קנינו רמפות שאפשרו לרבקה לרדת ולעלות בנסיעה במעלה ובמורד חמש במדרגות שלנו. על זה נוסף בד חלק במיוחד שאפשר להזיזה במיטה ומינשא מיוחד. מכל אלה פיתחנו רבקה אני והלן ביחד עם רותה ובנה אורי, טכנולוגית שינוע שלא היתה כמותה. כשראה המומחה לעניינים אלה בקופת חולים, איך אנו עושים ביקש לעשות על כך סרט הדרכה ולהעביר את הטכנולוגיה שלנו לכל. מרכיב עיקרי בטכנולוגיה הזו היה מעין מינשא מבד חזק במיוחד שבעזרתו החלקנו אותה (אז כבר שקלה 90 ק"ג) מן הכסא הממונע לכסא באוטו (ליד הנהג רצתה). וכך יצאנו הלן ואנוכי למרכז העיר ירושלים לחפש בד חזק רצועות למינשא וחוטמים חזקים במיוחד, לשם מה אנו צריכים זאת לא הצלחנו להסביר לאף אחד. בבית תכננו וציירנו על נייר תוכנית לפיה הלן גזרה ותפרה במכונה שלנו, אבל אז התברר שהמכונה שלנו (זינגר חדשה וחזקה) לא עמדה בעומס הבד והחוטמים שהיו חזקים ועבים במיוחד וקרסה. חזרנו אל זוג האילמים מהם קנינו את הבד והם תפרו על פי הוראותינו את המינשא המיוחד במכונה הבנויה לעבודה בעומסים קשים. הטכנולוגיה הזאת שאת מורכבותה תיארתי כאן על קצה המזלג שרתה אותנו שנתיים עד שהמצב הורע עוד יותר. הורע כל כך עד שהפסקנו לנסוע בכלל. איך הגענו אל הרופאים? אני הייתי מתייבב אצלם, מציג את הסימפטומים, שואל את השאלות ומביא הביתה את התשובות וההנחיות.

להלן היה חלום. היא שמעה שרשויות הבריאות בבריטניה מעוניינות בעובדים זרים בתנאי שיש להם תואר אחות. תואר היה לה ולכן התחילה להתעניין. אספה חומר בשגרירות הבריטית, הביאה מן הבית תעודות מאושרות, מילאה טפסים וכו'. בכל אלה גם אני השתתפתי בידיעה ובעצה. תוך מספר חודשים החלום שנראה בתחילה לשנינו כחלום באספמיה קרם עור וגידים ואני הרגשתי מאוים. מאוים מפני שלא ידעתי מתי זה יקרה ובתנאים ששררו אז הרגשתי שאיני יכול להשאר בלי מטפלת אפילו ליום אחד. בדיוק באותו הזמן המטפלת אשר עבדה אצל חברים התפנתה. איך? כרגיל אצל מטפלות, מעסיקתה מתה. החברים המליצו עליה בפנינו (אל יהי הדבר קל בעיניכם כי הפיליפיניות בררניות יותר מאיתנו) ואני קפצתי על המציאה. פיטרתי את הלן ולקחתי את אנגליטה. אך על פי שכבר

היתה על כן השילוח ואף על פי שפיציתיה בנדיבות, הלא הרגישה נבגדת ונעלבה ואני הרגשתי טבול בחרא, אבל לא היתה לי ברירה.

בסופו של דבר חלומה התגשם לאחר חדשים אחדים שבהם מצאה כאן עבודה לבינתיים נסעה לאנגליה שם התקבלה לעבודה כאחות בשרות הבריאות הבריטי. מסתבר שכמה שהיה אצלינו קשה, שם היה קשה יותר אבל החלום התגשם.